



adda247

Rajasthan Public Service Commission - 2018

adda247



Paper : Sanskrit

Ques: 150

Time: 150 Minutes

Ques # :1

अ-क-ख-ग-घ- एतेषामुच्चारणस्थानं किम् ?

- 1) तालुः
- 2) मूर्धा
- 3) कण्ठः
- 4) नासिका

Ques # :2

सुबन्तानां तिङन्तानां च संज्ञा अस्ति -

- 1) सवर्णम्
- 2) पदम्
- 3) इत्
- 4) संहिता

Ques # :3

व्यञ्जनवर्णस्य इत्संज्ञकं सूत्रं निर्धारयत-

- 1) उपदेशेऽनुनासिक इत्
- 2) हलन्त्यम्
- 3) इत्श्च
- 4) इत्श्च लोपः

Ques # :4

संयोगसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ? तन्निर्धारयत-

- 1) संयोगान्तस्य लोपः
 - 2) संयोगे गुरुः
 - 3) हलोऽनन्तरा संयोगः
 - 4) अलोऽन्त्यस्य
-

Ques # :5

'संहिता' इत्यस्याः संज्ञाविधायकं सूत्रं निर्धारयत-

- 1) संयोगान्तस्य लोपः
 - 2) परः सन्निकर्षः
 - 3) ग्रन्थः
 - 4) पदम्
-

Ques # :6

निम्नलिखितेषु सुबन्तपदं निर्धारयत -

- 1) नदी
 - 2) जगाम
 - 3) पपाठ
 - 4) अपश्यत
-

Ques # :7

'यण्' प्रत्याहारस्य वर्णानां का संज्ञा भवति ?

- 1) ऊष्मसंज्ञा |
 - 2) अन्तःस्थसंज्ञा |
 - 3) जिह्वामूलीयसंज्ञा |
 - 4) कण्ठोष्ठ संज्ञा |
-

Ques # :8

आभ्यन्तरप्रयत्नः कतिविधः ?

- 1) द्विविधः
 - 2) त्रिविधः
 - 3) सप्तविधः
 - 4) पञ्चविधः
-

Ques # :9

' अनु+अयः ' इत्यस्य सन्धिरूपमस्ति -

- 1) अन्वयः
 - 2) अनूयः
 - 3) अनयः
 - 4) अन्यः
-

Ques # :10

' हरी एतौ ' इत्यस्य सन्धिरूपमस्ति -

- 1) हर्येतौ
 - 2) हरेतौ
 - 3) हरी एतौ
 - 4) हर्यातौ
-

Ques # :11

' दिक् नागः ' इत्यस्य सन्धिरूपमस्ति-

- 1) दिक्नागः
- 2) दिञ्नागः
- 3) दिङ्नागः
- 4)

दिष्णागः

Ques # :12

'सच्छीलः' इत्यस्य सन्धिविच्छेदोऽस्ति -

- 1) सच् + छिलः
 - 2) सच् + शिलः
 - 3) सम् + शीलः
 - 4) सत् + शीलः
-

Ques # :13

'उल्लेखः' इत्यस्य सन्धिविच्छेदोऽस्ति -

- 1) उद्+लेखः
 - 2) उल्+लेखः
 - 3) उल् + लखः
 - 4) उङ्+लेखः
-

Ques # :14

'लाकृतिः' इत्यत्र कः सन्धिः ?

- 1) दीर्घसन्धिः
 - 2) यण् सन्धिः
 - 3) गुणसन्धिः
 - 4) वृद्धिसन्धिः
-

Ques # :15

'एचोऽयवायावः' इत्यनेन सूत्रेण 'अव्' इत्यादेशः कस्य वर्णस्य स्थाने भवति ?

- 1) ओ

- 2) ए
- 3) ऐ
- 4) औ

Ques # :16

निम्नलिखितेषु 'मात्रादेशः' इति अस्य प्रयोगस्य सिद्धयर्थं शुद्धसन्धिविच्छेदः कः ?

- 1) मात्र+त्रादेश
- 2) मातृ+रादेश
- 3) मातृ+आदेश
- 4) मात्रा+देश

Ques # :17

'उपोषति' इत्यत्र कः सन्धिः ?

- 1) पूर्वरूपसन्धिः
- 2) गुणसन्धिः
- 3) वृद्धिसन्धिः
- 4) पररूपसन्धिः



Ques # :18

'तट्टीका' इत्यस्य प्रयोगस्य शुद्धसंधिविच्छेदः कः ?

- 1) तन् + टीका
- 2) तद् + टीका
- 3) तात + टीका
- 4) तात् + टीका

Ques # :19

' वागीशः ' प्रयोगोऽयं कस्य सन्धेः उदाहरणं वर्तते ?

- 1) दीर्घसन्धिः
 - 2) श्चुत्वसन्धिः
 - 3) पररूपसन्धिः
 - 4) जश्त्वसन्धिः
-

Ques # :20

' ष्टुना ष्टुः ' सूत्रसम्बद्धं सन्धिविच्छेदं निर्धारयत ।

- 1) उद् + ज्वलः
 - 2) उत् + देश्यम्
 - 3) उद् + डीनः
 - 4) सत् + चरित्रः
-

Ques # :21

' सत्यं वद ' इत्यत्र कः सन्धिः भविष्यति -

- 1) श्चुत्वसन्धिः
 - 2) अनुस्वारसन्धिः
 - 3) पूर्वरूपसन्धिः
 - 4) गुणसन्धिः
-

Ques # :22

'कः + अयम् = कोऽयम्' इत्यत्र सूत्रनिर्देशः करणीयः ।

- 1) हशि च
 - 2) रोरि
 - 3) अतो रोरप्लुतादप्लुते
 - 4) खरवसानयोर्विसर्जनीयः
-

Ques # :23

'रामो जयति' इत्यस्य शुद्धसन्धिविच्छेदः कः ?

- 1) रामश् + जयति
 - 2) रामः + जयति
 - 3) रामम् + जयति
 - 4) राम + जयति
-

Ques # :24

'विद्यैश्वर्यम्' इति केन सूत्रेण भवति -

- 1) वृद्धिरादैच्
 - 2) वृद्धिरेचि
 - 3) वृद्धस्य च
 - 4) आद्गुणः
-

Ques # :25

'झयो होऽन्यतरस्याम्' सूत्रेण सिद्धं भवति -

- 1) वाग्घरिः
 - 2) तच्छिवः
 - 3) गुम्फितः
 - 4) वागीशः
-

Ques # :26

निम्नलिखितोदाहरणेषु द्वन्द्वसमासः कस्मिन् प्रयोगे वर्तते-

- 1) घनश्यामः
- 2) यथाशक्ति
- 3) दम्पती
- 4)

शाकपार्थिवः

Ques # :27

निम्नलिखितविग्रहानुसारं द्विगुसमासं निर्धारयत -

- 1) दण्डः पाणौ यस्य सः
 - 2) त्रयाणां भुवनानां समाहारः
 - 3) पूर्णः पुरुषः इति
 - 4) कलासु कुशलः
-

Ques # :28

निम्नलिखितविग्रहानुसृत्य तत्पुरुषसमासस्य निर्णयः कर्तव्यः |

- 1) नीलम् अम्बरं यस्य सः
 - 2) क्षणे क्षणे इति
 - 3) शीतञ्च मधुरञ्च
 - 4) भूताय बलिः
-

Ques # :29

'निर्विघ्नम्' इत्यत्र समासोऽस्ति-

- 1) बहुव्रीहिः
 - 2) अव्ययीभावः
 - 3) द्वन्द्वः
 - 4) द्विगुः
-

Ques # :30

'वृक्षपतितः' इत्यत्र समासोऽस्ति -

- 1) अव्ययीभावः

- 2) बहुव्रीहिः
 - 3) कर्मधारयः
 - 4) तत्पुरुषः
-

Ques # :31

' विद्यानिपुणः' इत्यस्य विग्रहः कः?

- 1) विद्यायाः निपुणः
 - 2) विद्यायां निपुणः
 - 3) विद्यां निपुणः
 - 4) विद्या निपुणः
-

Ques # :32

कृष्णसारङ्गः ' इत्यत्र समासोऽस्ति -

- 1) बहुव्रीहिः
 - 2) कर्मधारयः
 - 3) षष्ठी तत्पुरुषः
 - 4) द्वन्द्वः
-



Ques # :33

' पञ्चवटी' इत्यत्र कः समासः ?

- 1) अव्ययीभावः
 - 2) द्विगुः
 - 3) द्वन्द्वः
 - 4) द्वितीया - तत्पुरुषः
-

Ques # :34

'मृगलोचना' अस्मिन् पदे समासः अस्ति -

- 1) तत्पुरुषः
- 2) द्विगुः
- 3) द्वन्द्वः
- 4) बहुव्रीहिः

Ques # :35

'अन्यपदार्थप्रधानो' इदं लक्षणमस्ति-

- 1) द्वन्द्वस्य
- 2) बहुव्रीहेः
- 3) तत्पुरुषस्य
- 4) अव्ययीभावस्य

Ques # :36

'त्यज्' धातोः क्त-प्रत्यये कृते किं रूपं भवति -

- 1) त्यज्तः
- 2) त्यक्त्वत्
- 3) त्यक्तः
- 4) त्यजक्तः

Ques # :37

'दृश्' धातोः तुमुन् प्रत्यये कृते किं रूपं भवति -

- 1) दर्शितुम्
 - 2) द्रशितुम्
 - 3) द्रष्टुम्
 - 4) पश्यतुम्
-

Ques # :38

'संपृच्छय' इत्यत्र प्रत्ययोऽस्ति-

- 1) ल्यप्
 - 2) ण्यत्
 - 3) यत्
 - 4) क्यप्
-

Ques # :39

'श्रवणम्' इत्यत्र 'श्रु' धातोः प्रत्ययोऽस्ति-

- 1) ण्वुल्
 - 2) शतृ
 - 3) ल्युट्
 - 4) शानच्
-

Ques # :40

'पेयम्' इत्यत्र 'पा' धातोः प्रत्ययोऽस्ति -

- 1) यत्
 - 2) ण्यत्
 - 3) क्यप्
 - 4) ल्यप्
-

Ques # :41

'भावः' इत्यत्र 'भू' धातोः प्रत्ययोऽस्ति -

- 1) ण्वुल्
- 2) क्ववतु
- 3) तव्यत्
- 4)

घञ्

Ques # :42

'हन्' धातोः 'ण्वल्' प्रत्यये कृते रूपं भवति -

- 1) हातकः
 - 2) घातकः
 - 3) हन्वा
 - 4) हनकः
-

Ques # :43

" मतुप्" प्रत्ययस्य उदाहरणं निर्धारणीयम् -

- 1) पुरुषः
 - 2) गुणवान्
 - 3) धनिकः
 - 4) धूमः
-

Ques # :44

'हर्ता' इत्यत्र प्रयुक्त प्रत्ययस्य विधायकं सूत्रं निर्धारयत -

- 1) तदस्यास्त्यस्मिन्निति मतुप्
 - 2) ल्युट् च
 - 3) अचो यत्
 - 4) ण्वल् तृचौ
-

Ques # :45

'ल्यप्' प्रत्ययस्य उदाहरणं निर्धारयत -

- 1) हवनीयम्

- 2) बुद्धिमान्
 - 3) स्वीकृत्य
 - 4) देयम्
-

Ques # :46

'सख्यौ' इति रूपस्य वचननिर्णयः करणीयः-

- 1) एकवचनम्
 - 2) द्विवचनम्
 - 3) बहुवचनम्
 - 4) द्विवचनं बहुवचनञ्च
-

Ques # :47

'आसाम्' रूपमिदं कस्य शब्दस्य वर्तते ?

- 1) तत्
 - 2) अस्मद्
 - 3) इदम्
 - 4) एतत्
-



Ques # :48

'स्त्री' शब्दस्य सप्तमीविभक्तेः एकवचने रूपम् यद् भवति, तद् निर्धारयत-

- 1) स्त्रियम्
 - 2) स्त्रियौ
 - 3) स्त्रियाः
 - 4) स्त्रियाम्
-

Ques # :49

'मधु' शब्दस्य 'मधु' रूपस्य विभक्तिनिर्णयं कुर्वन्तु -

- 1) तृतीया
 - 2) प्रथमा द्वितीया च
 - 3) चतुर्थी
 - 4) सप्तमी
-

Ques # :50

'पितृ' शब्दस्य पञ्चम्येकवचने रूपं भवति -

- 1) पित्रे
 - 2) पित्रा
 - 3) पितुः
 - 4) पितरात्
-

Ques # :51

'आत्मन्' शब्दस्य तृतीयैकवचने रूपं भवति-

- 1) आत्मनः
 - 2) आत्मने
 - 3) आत्मा
 - 4) आत्मना
-

Ques # :52

'गच्छत्' शब्दस्य द्वितीयाविभक्तौ बहुवचने रूपं भवति -

- 1) गच्छन्
 - 2) गच्छतः
 - 3) गच्छन्तः
 - 4) गच्छता
-

Ques # :53

'नदी' शब्दस्य पञ्चम्यामेकवचने रूपं भवति -

- 1) नद्यः
 - 2) नद्याः
 - 3) नदीः
 - 4) नद्या
-

Ques # :54

'जगत्' शब्दस्य प्रथमायां द्विवचने रूपं भवति-

- 1) जगन्तौ
 - 2) जगतौ
 - 3) जगती
 - 4) जगात्ति
-

Ques # :55

'वारि' शब्दस्य सप्तम्यामेकवचने रूपं भवति-

- 1) वारौ
 - 2) वारिणि
 - 3) वर्याम्
 - 4) वारीणि
-

Ques # :56

'अस्मद्' शब्दस्य सप्तम्यां विभक्तौ एकवचने रूपं भवति-

- 1) मम
- 2) मया
- 3) मयि
- 4)

माम्

Ques # :57

'वधू' शब्दस्य चतुर्थ्यामेकवचने रूपं भवति-

- 1) वध्वै
 - 2) वध्वे
 - 3) वध्वोः
 - 4) वधूभिः
-

Ques # :58

'पक्ष्यति' रूपमिदं कस्य धातोः वर्तते ?

- 1) प्रच्छ्
 - 2) पा
 - 3) पच्
 - 4) वृत्
-

Ques # :59

'हन्ति' रूपस्य वचनं किम् ?

- 1) एकवचनम्
 - 2) द्विवचनम्
 - 3) बहुवचनम्
 - 4) एकवचनं बहुवचनञ्च
-

Ques # :60

'अनमः' रूपस्य लकारं निर्धारयत।

- 1) लृट् लकारः

- 2) विधिलिङ् लकारः
 - 3) लोट् लकारः
 - 4) लङ् लकारः
-

Ques # :61

'दृश्' धातोः लृटलकारे प्रथमपुरुषबहुवचने रूपं भवति-

- 1) पश्यन्ति
 - 2) दर्शयन्ति
 - 3) दर्शयिष्यन्ति
 - 4) द्रक्ष्यन्ति
-

Ques # :62

'गम्' धातोः लङ्लकारे मध्यम-पुरुष-द्विवचने रूपं भवति-

- 1) अगच्छत्
 - 2) अगमतम्
 - 3) अगच्छतम्
 - 4) अगच्छाव
-

Ques # :63

'सेव्' धातोः लट्लकारे मध्यमपुरुष-बहुवचने रूपं भवति-

- 1) सेवत
 - 2) सेवेताम्
 - 3) सेवध्वे
 - 4) सेवन्ते
-

Ques # :64

'दा' धातोः लट्लकारे उत्तमपुरुषबहुवचने रूपं भवति-

- 1) ददाम
- 2) दद्मः
- 3) ददानि
- 4) दद्याम

Ques # :65

'कृ' धातोः लङ्लकारे उत्तमपुरुषबहुवचने रूपं भवति-

- 1) अकुर्म
- 2) अकरवाम
- 3) अकुर्याम
- 4) अकुरुत

Ques # :66

'चुर्' धातोः मध्यमपुरुषैकवचने विधिलिङ्लकारे रूपं भवति-

- 1) चोरय
- 2) चुर्येम
- 3) चुर्यैः
- 4) चोरयेः

Ques # :67

'न खलु धीमतां कश्चिदविषयः ' इत्यत्र अव्ययं किम् ?

- 1) धीमतां
 - 2) कश्चित्
 - 3) खलु
 - 4) अविषयः
-

Ques # :68

अव्ययभिन्नं पदं किम् ?

- 1) प्रातः
 - 2) चिरम्
 - 3) कदा
 - 4) निन्दा
-

Ques # :69

'चक्रं शनैः उच्चैः गच्छति' इत्यत्र कति अव्ययपदानि ?

- 1) द्वे
 - 2) त्रीणि
 - 3) एकम्
 - 4) चत्वारि
-

Ques # :70

एषु उपसर्गो नास्ति -

- 1) वि
 - 2) आङ्
 - 3) अति
 - 4) पुनः
-

Ques # :71

'सन्तः परीक्ष्यान्यतरद् भजन्ते' इत्यत्र उपसर्गः कस्मिन् पदे अस्ति?

- 1) सन्तः
- 2) भजन्ते
- 3) परीक्ष्य
- 4)

अन्यतरत्

Ques # :72

'प्रत्यासीदति' इत्यत्र धातूपसर्गयोगः कः ?

- 1) प्रति + आस्
 - 2) प्रति + आ + सद्
 - 3) प्र + त्यास्
 - 4) प्रत्या + सीद्
-

Ques # :73

अव्ययपदं निर्धारयत-

- 1) गच्छतः
 - 2) प्रातः
 - 3) प्राप्तः
 - 4) प्राप
-

Ques # :74

प्रश्नार्थकमव्ययपदं निर्धारयत -

- 1) अत्र
 - 2) इत्थम्
 - 3) कथम्
 - 4) इदानीम्
-

Ques # :75

कालवाचकमव्ययपदं किम् ?

- 1) उच्चैः

- 2) अद्य
 - 3) अत्र
 - 4) नमः
-

Ques # :76

'स्वागतम्' इत्यस्मिन् पदे प्रयुक्तोपसर्गनिर्णयः करणीयः-

- 1) स्वा उपसर्गः आङ् उपसर्गश्च
 - 2) स्व उपसर्गः आङ् उपसर्गश्च
 - 3) सू उपसर्गः आङ् उपसर्गश्च
 - 4) सु उपसर्गः आङ् उपसर्गश्च
-

Ques # :77

उपसर्गस्य प्रयोजनं निर्धारयत-

- 1) धात्वर्थपरिवर्तनम्
 - 2) धातुस्वरूपोपस्थापनम्
 - 3) स्वार्थाभिव्यक्ति
 - 4) धातुप्रत्यययोः सम्बन्धसंयोजनम्
-

Ques # :78

' उपान्वध्याङ्वसः ' इत्यत्र उपसर्गोपस्थितिं निर्धारयत -

- 1) अस्ति उपसर्गः
 - 2) नास्ति उपसर्गः
 - 3) सन्ति उपसर्गाः
 - 4) न सन्ति उपसर्गाः
-

Ques # :79

एतेषु शुद्धं वाक्यं किम् ?

- 1) सा विद्यालयात् प्रत्यावृत्य गृहमागच्छति ।
- 2) सा विद्यालयं प्रत्यावृत्य गृहमागच्छति ।
- 3) सा विद्यालयात् प्रत्यावृत्त्वा गृहमागच्छति ।
- 4) सा विद्यालयात् प्रत्यावर्तनीय गृहमागच्छति ।

Ques # :80

एतेषु शुद्धं वाक्यं चिनुत -

- 1) छात्रः गुरोः धर्ममपृच्छत् ।
- 2) छात्रः गुरुणा धर्मम् अपृच्छत् ।
- 3) छात्रः गुरुं धर्मम् अपृच्छत् ।
- 4) छात्रः गुरुः धर्मम् अपृच्छम् ।

Ques # :81

अहं पाठं शक्नोमि । 'पाठं' इत्यस्य स्थाने शुद्धं रूपं भविष्यति -

- 1) पठनं
- 2) पाठनं
- 3) पठित्वा
- 4) पठितुम्

Ques # :82

विद्या सत्यात् शोभते । 'सत्यात्' इत्यस्य स्थाने शुद्धं रूपं भविष्यति -

- 1) सत्येन
 - 2) सत्यस्य
 - 3) सत्ये
 - 4) सत्यम्
-

Ques # :83

वह और तुम पढ़ते हो | अस्य वाक्यस्य संस्कृतेन शुद्धः अनुवादः कः ?

- 1) सः युवाञ्च पठति |
- 2) त्वं सः च पठतः |
- 3) सः त्वं च पठथः |
- 4) सः त्वं च पठावः |

Ques # :84

'आदिकविः' इति नाम्ना कः प्रसिद्धः ?

- 1) व्यासः
- 2) कालिदासः
- 3) वाल्मीकिः
- 4) सुबन्धुः

Ques # :85

मुद्राराक्षसे किं नाट्यशास्त्रीयतत्त्वं न विद्यते -

- 1) रसः
- 2) अलङ्कारः
- 3) राजनीतिः
- 4) नायिका

Ques # :86

पण्डितपद्मशास्त्रिणः कृतिः का ?

- 1) सुधीजनवृत्तम्
- 2) सिनेमाशतकम्
- 3) संस्कृतनाट्यवल्लरी
- 4)

Ques # :87

किरातार्जुनीयमस्ति -

- 1) खण्डकाव्यम्
 - 2) महाकाव्यम्
 - 3) नाट्यम्
 - 4) गद्यकाव्यम्
-

Ques # :88

'अविमारकम्' इत्यस्य नाटकस्य प्रणेता कः ?

- 1) भासः
 - 2) कालिदासः
 - 3) कुमारदासः
 - 4) शूद्रकः
-

Ques # :89

'प्रत्यक्षरश्लेषमयी रचना' का अस्ति ?

- 1) कादम्बरी
 - 2) दशकुमारचरितम्
 - 3) वासवदत्ता
 - 4) स्वप्नवासवादत्तम्
-

Ques # :90

भर्तृहरिविरचितशतकत्रये किं नास्ति ?

- 1) दृष्टान्तशतकम्

- 2) नीतिशतकम्
 - 3) शृङ्गारशतकम्
 - 4) वैराग्यशतकम्
-

Ques # :91

'येनाङ्गविकारः' इत्यनेन सूत्रेण का विभक्तिः विधीयते ?

- 1) द्वितीया
 - 2) तृतीया
 - 3) चतुर्थी
 - 4) पञ्चमी
-

Ques # :92

चतुर्थीविधायकं सूत्रं किम् ?

- 1) भुवःप्रभवः
 - 2) अकथितं च
 - 3) कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे
 - 4) रुच्यर्थानां प्रियमाणः
-



Ques # :93

'निकषा' इत्यस्य योगे का विभक्तिः भवति ?

- 1) द्वितीया
 - 2) तृतीया
 - 3) पञ्चमी
 - 4) षष्ठी
-

Ques # :94

'अनुवसति वैकुण्ठं हरिः' उदाहरणेऽस्मिन् कस्य सूत्रस्य उपयोगिता भवति ?

- 1) उपान्वध्याङ्वसः
- 2) उपसर्गाः क्रियायोगे
- 3) ह्रस्वरन्यतरस्याम्
- 4) अधिशीङ्स्थासां कर्म

Ques # :95

'कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे' इत्यस्य उदाहरणं किम् ?

- 1) श्वःआगमिष्यामि |
- 2) क्रोशं कुटिला नदी |
- 3) क्रोशेन अनुवाकः अधीतः |
- 4) अतिदेवान् कृष्णः |

Ques # :96

' यमभिप्रैति स संप्रदानम्' इत्यत्र सूत्रस्य रिक्तस्थानं प्रपूरयत।

- 1) कर्मणा
- 2) कर्त्रा
- 3) करणेन
- 4) उपकरणेन

Ques # :97

'जगतः कर्त्ता कृष्णः' उदाहरणेऽस्मिन् यस्य सूत्रस्य प्रवृत्तिः भवति तन्निर्धारयतु -

- 1) कर्तृकर्मणोः कृतिः
 - 2) षष्ठी चानादरे
 - 3) कर्तुरीप्सिततमं कर्म
 - 4) कर्तृकरणयोस्तृतीया
-

Ques # :98

'मासेन ग्रन्थोऽधीतः' इत्यत्र तृतीया विधायकं सूत्रं किम् ?

- 1) कर्तृकरणयोस्तृतीया
 - 2) येनाङ्गविकारः
 - 3) अपवर्गे तृतीया
 - 4) साधकतमं करणम्
-

Ques # :99

'यस्य च भावेन भावलक्षणम्' इत्यत्र 'भाव' इत्यस्य अर्थः अस्ति -

- 1) मित्रम्
 - 2) क्रिया
 - 3) सात्त्विकभावः
 - 4) अनुभावः
-

Ques # :100

शुद्धं वाक्यं किम् ?

- 1) शिशुः पर्यङ्कः अधिशेते
 - 2) शिशुः पर्यङ्के अधिशेते
 - 3) शिशुः पर्यङ्काय अधिशेते
 - 4) शिशुः पर्यङ्कमधिशेते
-

Ques # :101

'गां दोग्धि पयः' इत्यत्र कस्य सूत्रस्य उपयोगः भवति ?

- 1) स्वतन्त्र कर्त्ता
- 2) कर्तुरीप्सिततमं कर्म
- 3) तथायुक्तं चानीप्सितम्
- 4)

अकथितं च

Ques # :102

'स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य त्रायते महतो-भयात्' अत्र कस्य सूत्रस्य प्रयोगः भवति-

- 1) जनिकर्तुः प्रकृतिः
 - 2) भुवः प्रभवः
 - 3) भीत्रार्थानां भयहेतुः
 - 4) अकथितं च
-

Ques # :103

'..... क्रोधोऽभिजायते' रिक्तस्थानं पूरयत-

- 1) कामम्
 - 2) कामेन
 - 3) कामात्
 - 4) कामाय
-

Ques # :104

'गवां गोषु वा कृष्णा बहुक्षीरा ' अत्र कस्य सूत्रस्य प्रयोगः अस्ति ?

- 1) सप्तम्यधिकरणे च
 - 2) षष्ठीशेषे
 - 3) यतश्चनिर्धारणम्
 - 4) अकथितं च
-

Ques # :105

छन्दःशास्त्रे कति गणाः भवन्ति-

- 1) दश

- 2) एकादश
- 3) पञ्चदश
- 4) अष्टौ

Ques # :106

द्रुतविलम्बितछन्दसि प्रतिपादं कति वर्णाः भवन्ति ?

- 1) एकादश
- 2) त्रयोदश
- 3) द्वादश
- 4) पञ्चदश

Ques # :107

प्रतिपादमेकोनविंशतिवर्णसंयुतं किं वृत्तम् ?

- 1) स्रग्धरा
- 2) शार्दूलविक्रीडितम्
- 3) मन्दाक्रान्ता
- 4) मालिनी

adda247

Ques # :108

'त्वमेव माता च पिता त्वमेव, त्वमेव बन्धुश्च सखा त्वमेव | त्वमेव विद्या द्रविणं त्वमेव, त्वमेव सर्वं मम देव देव।'
इत्यत्र वृत्तमस्ति-

- 1) उपेन्द्रवज्रा
- 2) इन्द्रवज्रा
- 3) अनुष्टुप्
- 4) मालिनी

Ques # :109

चतुर्भिर्यगणैः संयुतं वृत्तं किम् ?

- 1) मालिनी
- 2) उपजाति
- 3) वंशस्थम्
- 4) भुजङ्गप्रयातम्

Ques # :110

'यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत |" श्लोकोऽयं कस्य छन्दसः उदाहरणम् अस्ति ?

- 1) इन्द्रवज्रा
- 2) वंशस्थविलछन्दः
- 3) अनुष्टुप्
- 4) आर्या

Ques # :111

'मालिनी' इति संज्ञकस्य छन्दसः प्रत्येक- पादे अक्षरसंख्या भवति , इत्यस्य रिक्तस्थानं प्रपूरयत |

- 1) 13
- 2) 17
- 3) 15
- 4) 11

Ques # :112

प्रतिपादं चतुर्दशाक्षराणि भवन्ति -

- 1) शिखरिणी
- 2) मन्दाक्रान्ता
- 3) वसन्ततिलका
- 4) स्रग्धरा

Ques # :113

उपमेये उपमानस्य अभेदारोपे अलङ्कारो भवति -

- 1) उपमा
- 2) सन्देहः
- 3) रूपकम्
- 4) भ्रान्तिमान्

Ques # :114

यत्र केवलानां प्रस्तुतानाम् अथवा केवलानाम् अप्रस्तुतानां धर्मणैकेन सह संबन्धो भवति, तत्र अलंकारोऽस्ति-

- 1) तुल्ययोगिता
- 2) दृष्टान्तः
- 3) उपमा
- 4) उत्प्रेक्षा

Ques # :115

' अविदितगुणापि सत्कविर्भणितिः कर्णेषु वमति मधुधाराम् | अनधिगतपरिमलापि हि हरति दृशं मालतीमाला |'
इत्यत्र कोऽलंकारः ?

- 1) उपमा
- 2) दृष्टान्तः
- 3) तुल्ययोगिता
- 4) निदर्शना

Ques # :116

एकेनैव शब्देन मुख्यतया अर्थद्वयोपस्थितिः कस्मिन् अलंकारे भवति?

- 1) यमके
- 2) अनुप्रासे
- 3) श्लेषे

4) सन्देहे

Ques # :117

' सञ्चारिणी दीपशिखेव रात्रौ यं यं व्यतीयाय पतिंवरा सा | नरेन्द्र मार्गाट्ट इव प्रपेदे विवर्णभावं स स भूमिपालः ||'
इत्यत्र कोऽलंकारः ?

- 1) उत्प्रेक्षा
- 2) उपमा
- 3) निदर्शना
- 4) व्यतिरेकः

Ques # :118

कृपणानां धनं नागानां फणमणिः केसराः सिंहाणाम् | कुलबालिकानां स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेऽमृतानाम् ||
इत्यत्रालङ्कारं निर्धारयतु-

- 1) दीपकम्
- 2) व्यतिरेकः
- 3) अर्थान्तरन्यासः
- 4) दृष्टान्तः

Ques # :119

उपमानोपमेययोः यदा साधर्म्यं भवति तदा कोऽलङ्कारः भवति?

- 1) रूपकम्
- 2) उपमा
- 3) उत्प्रेक्षा
- 4) निदर्शना

Ques # :120

रिक्तस्थानं प्रपूरयत-अभवन् वस्तुसम्बन्ध उपमापरिकल्पकः।

- 1) उपमा
 - 2) सन्देहः
 - 3) निदर्शना
 - 4) तुल्ययोगिता
-

Ques # :121

पुरुषसूक्तस्य ऋषिः कः वर्तते ?

- 1) विश्वामित्रः
 - 2) नारायणः
 - 3) वसिष्ठः
 - 4) वामदेवः
-

Ques # :122

देवानां दूतः कः मन्यते ?

- 1) इन्द्रः
 - 2) अग्निः
 - 3) विष्णुः
 - 4) पर्जन्यः
-

Ques # :123

कस्य देवस्य परमे पदे मध्वः उत्स?

- 1) विष्णोः
 - 2) इन्द्रस्य
 - 3) अग्नेः
 - 4) वरुणस्य
-

Ques # :124

कः पर्वतेषु क्षियन्तं शम्बरम् अविन्दत् ?

- 1) वरुणः
 - 2) अग्निः
 - 3) विष्णुः
 - 4) इन्द्रः
-

Ques # :125

'विद्ययाऽमृतमश्नुते' मन्त्रांशोऽयम् कस्मिन् ग्रन्थे विद्यते ?

- 1) ऋग्वेदे
 - 2) शतपथब्राह्मणे
 - 3) ईशोपनिषदि
 - 4) अथर्ववेदे
-

Ques # :126

'प्रजहाति यदा कामान् सर्वान् पार्थ। इत्यत्र रिक्तस्थानं प्रपूरयत-

- 1) अवगतान्
 - 2) मनोगतान्
 - 3) प्रतिष्ठितान्
 - 4) प्रकल्पितान्
-

Ques # :127

'अच्छेद्योऽयमदाहयोऽयमक्लेद्योऽशोष्य एव च ' इत्यत्र 'अयम्' इत्यनेन कोऽभिप्रेतः ?

- 1) शरीरम्
- 2) वायुः
- 3) आकाशः
- 4)

Ques # :128

पञ्च महायज्ञेषु किं नास्ति -

- 1) अश्वमेधयज्ञः
 - 2) ब्रह्मयज्ञः
 - 3) देवयज्ञः
 - 4) पितृयज्ञः
-

Ques # :129

ज्येष्ठो आश्रमः ?

- 1) वानप्रस्थः
 - 2) सन्यासः
 - 3) ब्रह्मचर्यः
 - 4) गृहस्थः
-

Ques # :130

षोडशसंस्कारेषु न गण्यते -

- 1) कर्णवेधः
 - 2) अन्नप्राशनम्
 - 3) निष्क्रमणम्
 - 4) पाठनम्
-

Ques # :131

अनुवाद-विधौ अयं सिद्धान्त :-

- 1) कठिनात् सरलम् प्रति

- 2) अज्ञातात् ज्ञातं प्रति
 - 3) दुर्बोधात् सुबोधम् प्रति
 - 4) संपूर्णात् अङ्गं प्रति
-

Ques # :132

गद्यशिक्षणस्य विधिः नास्ति-

- 1) उद्बोधन-विधिः
 - 2) प्रवचन-विधि
 - 3) स्पष्टीकरण-विधिः
 - 4) टीका-विधिः
-

Ques # :133

छात्रेषु रागात्मकभावविकासे का पाठयोजना उपयोगिनी भवति-

- 1) नाटक-पाठ-योजना
 - 2) पद्य-पाठ-योजना
 - 3) अनुवाद-पाठ-योजना
 - 4) व्याकरण-पाठ-योजना
-

Ques # :134

प्रश्नोत्तरविधिः कं न अपेक्षते ?

- 1) प्रतिध्वनिरूपप्रश्नम्
 - 2) स्पष्टप्रश्नम्
 - 3) पाठानुरूपप्रश्नम्
 - 4) उचितप्रश्नम्
-

Ques # :135

सूक्ष्मशिक्षणे शिक्षयते -

- 1) कौशलानां विकासः
 - 2) भावावबोधः
 - 3) विभिन्नविधिप्रयोगः
 - 4) पदार्थबोधः
-

Ques # :136

प्रस्तावना प्रश्नस्य हेतुः अस्ति -

- 1) कृत्रिमप्रस्तावना हेतुः
 - 2) सामाजिकसम्बन्धस्य स्थापना
 - 3) अध्येत्रा सायुज्यम् एवं विषयनिर्धारणम् च
 - 4) सामान्यमानव वर्तनम्
-

Ques # :137

पद्य-शिक्षणे व्यासविधिः कथ्यते-

- 1) व्याख्याविधिः
 - 2) भाष्यविधिः
 - 3) खण्डान्वयविधिः
 - 4) दण्डान्वयविधिः
-

Ques # :138

शिक्षायाः वाचिकपरम्परायां किमुपरकरणं सहायकं नास्ति -

- 1) ध्वनि-अभिलेखः(टेपरिकॉर्डर इति)
 - 2) भाषा-पञ्जिका(लिंग्वाफोन इति)
 - 3) सम्भाषणम्
 - 4) आकाशवाणी(रेडियो इति)
-

Ques # :139

पठनकार्यं द्विध्रुवीयं भवतु एतदर्थं कस्याः प्रयुक्तेः सर्वाधिकः प्रयोगः भवति-

- 1) आगमनप्रयुक्तिः
 - 2) निगमनप्रयुक्तिः
 - 3) उदाहरणप्रयुक्तिः
 - 4) प्रश्नोत्तरप्रयुक्तिः
-

Ques # :140

लेखनकौशलाभिवृद्धये का पद्धतिः उपयोगिनी न भवति ?

- 1) अनुकरणपद्धतिः
 - 2) जेकटॉट्पद्धतिः
 - 3) मॉण्टेसरीपद्धतिः
 - 4) प्रत्यक्षपद्धतिः
-

Ques # :141

माध्यमिक-कक्षायां भाषाशिक्षणे अतीव प्राधान्यता अस्ति-

- 1) अर्थकाठिन्यस्य
 - 2) तत्त्वलोचनस्य
 - 3) भाषाज्ञानम् एवं भावनिर्माणसामर्थ्यस्य
 - 4) जीवनस्य जटिलतायाः ज्ञानस्य
-

Ques # :142

कक्षायां श्रवणकौशलप्रवर्धने किं नास्ति सहायकम् ?

- 1) आदर्शपाठः
- 2) ध्वनिमुद्रिका-श्रवणम्
- 3) श्यामपट्टप्रयोगः
- 4)

छात्र-संवाद:

Ques # :143

नाटकशिक्षणस्य सर्वोत्तमः विधिः कः ?

- 1) कक्षाभिनयविधिः
 - 2) समवायविधिः
 - 3) रंगमंचाभिनयविधिः
 - 4) व्याख्याविधिः
-

Ques # :144

संस्कृतभाषाशिक्षणे अयं विधिः उत्तमः:-

- 1) प्रायोजनाविधिः
 - 2) व्याकरणानुवादविधिः
 - 3) अव्याकृतिविधिः
 - 4) प्रत्यक्षविधिः
-

Ques # :145

श्रव्य-दृश्योपकरणानां विशिष्टा भूमिका वर्तते -

- 1) शिक्षकस्य प्रतिष्ठायै
 - 2) विषयस्य उपस्थापने
 - 3) अधिगमप्रक्रियायाम्
 - 4) पाठयोजनायाः अलङ्करणे
-

Ques # :146

संस्कृत शिक्षकस्य प्रथमं कर्तव्यमस्ति?

- 1) संस्कृतसाहित्यस्य ज्ञाता

- 2) संस्कृतसाहित्यं प्रति अभिप्रेरकः
 - 3) संस्कृतभाषायाः ज्ञाता
 - 4) व्याकरणस्य ज्ञाता
-

Ques # :147

अनलः' इति शब्दस्य अर्थ-द्योतनाय सर्वोत्कृष्टा प्रणाली अस्ति -

- 1) उपसर्गः
 - 2) सन्धिविच्छेदः
 - 3) समासविग्रहः
 - 4) पर्यायकथनम्
-

Ques # :148

संग्रंथनोपागमः प्रयुज्यते -

- 1) नाटकशिक्षणे
 - 2) गद्यशिक्षणे
 - 3) अनुवादशिक्षणे
 - 4) व्याकरणशिक्षणे
-



Ques # :149

छात्रेषु स्वाध्यायस्य अभ्यासः केन प्रकारेण वर्धयितुं शक्यते -

- 1) स्वाध्यायिनां विदुषामुदाहरणानि प्रदाय
 - 2) स्वाध्यायविषये भाषणानि प्रदाय
 - 3) शिक्षाप्रदं रोचकं साहित्यं प्रदाय
 - 4) स्वस्य उदाहरणं प्रदाय
-

Ques # :150

अध्यापकेन प्रश्नः प्रष्टव्य :-

- 1) प्रथमं कमपि छात्रं निर्दिश्य
 - 2) समग्रकक्षाम् निर्दिश्य
 - 3) समूहविशेषं निर्दिश्य
 - 4) छात्रविशेषं निर्दिश्य
-

